

Çöllere düş bulutları serpen bir serüven

Tüm dünyanın 'Küçük Prens' ile tanıdığı Antoine De Saint-Exupéry'nin ilk romanı 'Güney Postası' bir havacılık serüveni hikâyesi anlatırken, bir yandan da derin felsefi ve psikolojik sorgulamalar yapıyor...

ALPAY ASAR

Bir kitap nasıl okunur? Daha doğrusu, kitabı okurken, onun hakkında yapacağımız yorumların sınırı nedir? Antoine De Saint-Exupéry'nin çarpıcı eseri 'Güney Postası' bizi bu çetin soruyla yüzleştiriyor. Roland Barthes'e bakarsak okur metni her defasında yeniden anlamlandırmak, yeniden kurmak durumundadır. Çünkü o, istisnasız tüm metinlerin unutulmak için yazıldığını söyler (S/Z: Structuralist analysis of Sarrasine, 1970.) 'Güney Postası', bu konuda çok özel bir yere oturuyor.

Saint-Exupéry, basılı bu ilk kitabında cümleleri bir olgu durumunu tasvir için kullanarak gerçekliğin resmini çekerek biçare okurun önüne koyuvermiştir. Değerli filolog, arkeolog, çevirmen ve düşünce insanı Azra Erhat'ın diliyle kitabı bir kez daha okurken, insan haliyle, bu çlgün Fransız romantizminin hayatını da merak ediyor. Hayır, basit bir biyografik bilgi değil söylemek istediğim; tam olarak 'Güney Postası'nın kumlarının ardındaki Saint-Exupéry'nin kim olduğunun keşfi... Bunun için Fransız ve İngiliz arşivlerinde kısa ama yoğun bir araştırma yapınca değerli yazarımızın hangi ruh haliyle bu satırları kaleme almış olduğu da ortaya çıktı. Özellikle Jacques Fermaud'un 1946'da yayınlanan PMLA dergisinin 61'inci sayısındaki 'L'inquietude chez Antoine de Saint-Exupery' isimli araştırması ufuk açıcı oldu. M. Parry'in 1974 tarihli The Modern Language Review dergisinde yer alan 'A Symbolic Interpretation of Courrier Sud' araştırması da hayranlık uyandırıcıydı. Yüzlerce yabancı kaynağa göz gezdirirken, Türkiye'de çoğunlukla 'Küçük Prens' isimli kitabıyla bilinen yazar hakkında Türkçe kaynakların yetersizliği dikkat çekici oldu.

Şiirsel bir tatla, soluk soluğa okunan 'Güney Postası', Saint-Exupéry'nin hayatının kriz anında kaleme aldığı bir kitaptır. Dikkatli okuyucu, yazarın çalkantılı durumunu hemen görür: "Nice bitmemiş şeyler vardı daha, onu kendine bağlayan. Birdenbire hepsini koparıp atmıştı" ya da "Sonraları, dünyayı dolaşmakla neler öğrendin, Jacques Bernis? Uçağı mı? Yavaş ilerlerim o işte, sert bir billurun içine delik kaza kaza..." diye tarif eder o anki psikolojisini Saint Exupéry.

'Güney Postası' bir havacılık serüveni hikâyesi anlatmasına karşılık son derece ciddi ruhsal sorunları olan bir bireyin derin felsefi ve psikolojik sorgulamalar da yaptığı bir kitap. Fast'aki Cap Juby'de (romanı burada yazmıştır) geçirilen on sekiz ay, Saint-Exupéry için istikrarsızlığın dönüm noktasıdır. Üstelik Cap Juby ona inanılmaz bir ortam sunar; okumak ve yazmak dışında düzenli bir işi de yoktur. Descartes, Pascal, Tain, Nietzsche ile hesaplaşmalar girer ve oradan kendi düşünsel altyapısını şekillendirerek çıkar. İşte 'Güney Postası' keyifli bir edebiyat diliyle tastamam bu hesaplaşmayı üstünü örtterek verir okuruna. Pilotluk, oturan felsefi düşünceyle birlikte Saint-Exupéry için giderek dünya hayatından kaçmanın ötesinde bir anlam taşımaya başlar: Bir eylemci ve macera adamına dönüşür. Saint-Exupéry'nin eylem ve zamanı, evrenselliği, hareketi ve zit ruhları kavrama yeteneği ile kendisine özgü bir epistemolojik felsefe temellendirdiği görülür. Pilotluğun sunduğu yalnızlık ve kendinle baş başa kalma ayrıcalıklığı onda saplantısal bir tutkuya dönüşürken malum eseri 'Küçük Prens'in de temellerini atıyordu. 'Küçük Prens'te zirve yapacak olan çocukluk dönemine dönerek oradan bazı duyguların temellenmesini sağlamak düşüncesi 'Güney Postası'nda ilk kıvılcımlarını yakar. Saint-Exupéry için umut, hassasiyet ve anılar ülkesidir insanın çocukluğu: "Savaşmış, çile çekmiştik. Sınırsız toprakları aşmıştık, birkaç kadın sevmiştik, ikidebir ölümlü yazı-tura oynamıştık; amacımız, çocukluğumuzu gölgeleyen ceza ve izinsiz korkusundan kurtulmaktı sadece, cumartesi günleri karnemizdeki notların okunmasını sarsılmadan dinleyebilmektir."

'Güney Postası' insanın içsel hesaplaşmalarından doğmuş ilgi çekici bir varoluş kitabı...

GÜNEY POSTASI

Antoine de Saint-Exupéry
Çeviren: Azra Erhat
Remzi Kitabevi, 2017
128 sayfa, 12,50 TL.

daldaki kedi

DEVİRİM YILMAZ
dgulyilmaz@gmail.com

Hayvanların peşinde büyüleyici bir gezinti

Balta girmemiş ormanlardan okyanusların derinliklerine, ısız çöllerden buzullara, dünyanın dört bir tarafında yaşayan, adı sanı duyulmamış hayvanlar, **Brendan Kearney'in 'İnanılmaz Hayvan Macerası'nda çocuklarla tanışmayı bekliyor.**

Galapagos Adaları'ndaki dev kaplumbağalar, Pasifik'in hidrotermal bacalarındaki sevimli solucanlar, Himalaya Tepeleri'ndeki rengârenk sütlünlere, Japon Kaplıcaları'ndaki utangaç antiloplar, mağaraların derinliklerindeki buruşuk dudaklı yarasa... Yeryüzünün farklı noktalarında yaşayan, az bilinen hayvanlardan sadece birkaçı. Nesli tükenmiş ve tükenmekte olan hayvanlar, rekortmen hayvanlar ve yaşam alanları hakkında ilginç bilgiler de içeren kitabın en eğ-

lenceli kısmına gelelim. Her sayfada çocuklara verilen özel görev, onları harika bir maceraya davet ediyor: Hayvanları bulma oyunu. Sayfa sonlarında yer alan küçük görsel ve sorulardan hareketle, resimlerde gizlenen hayvanları arayan çocuklar, büyüleyici gezintilere çıkıyor. Çocukların oyunlarına ortak olmak, maceralarına katılmak isteyen yetişkinlereyse onların peşine takılmak kalıyor.

İNANILMAZ HAYVAN MACERASI

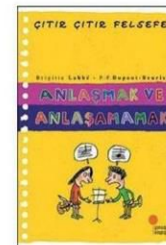
Brendan Kearney
Çeviren: Berrak İldiman
Hep Kitap, 2017
64 sayfa, 45 TL.

Düşünce biterse ne olur?

"Bir toplama işleminde yalnızca tek sonuç vardır. Herkes için, bütün dünyada aynı sonuç geçerlidir. Matematikte anlaşmazlık uzun sürmez: Er geç, doğru sonuç bulunur; bazıları haklı, bazıları haksız çıkar." Peki ya insanları dünyası? **Üzerinde herkesin anlaşacağı kesin doğruların olmadığı insanların dünyasında, "bir tarafa haklıları, bir tarafa haksızları ayıramazsınız."** Öyleyse ne olacak? **Çıtır Çıtır Felsefe serisinin yeni kitabı 'Anlaşmak ve Anlaşmamak' bu soruyu, gündelik yaşamda karşılaştığımız durumlardan örneklerle cevaplıyor.**

Anlaşmazlıkların, toplumsal yaşamdaki rolünü şöyle açıklıyor yazar **Brigitte Labbe**: "İnsanı nedenler aramaya iter, Araştırır, soruşturur, kendimize sorular sorarız. Böyle böyle, bir anlaşmazlıktan diğerine; yeni bakış açıları, fikirler, düşünceler, görüşler oluşur, şekillenir, yıkılır ve yeniden yükselir." Anlaşmazlıklara rağmen bir arada yaşamın nasıl sağlanacağı konusu da aynı sorgulama süreci içinde cevap buluyor. Bu nokta-

da kurallar giriyor devreye. İnsanları kurallar değil fikirler konusunda anlaşmaya zorlamanın sonuçlarına bakarak kuralların önemini açıklayabiliriz: "Bir ülkede siyasi partiler yasaklandığında, gazeteciler susturulmaya çalışıldığında, farklı düşünen insanlar hapse atıldığında, din adamları insanlara farklı fikirlerini açıklamayı yasaklandığında... ifade özgürlüğü, diyalog ve düşünce biter." Peki düşünce biterse ne olur? 'Anlaşmak ve Anlaşmamak', çocukları cevabı aramaya, zihinlerini uyutan, düşüncelerini felce uğratan durumları fark ederek kendilerini oluşturmaya davet ediyor.

ANLAŞMAK VE ANLAŞMAMAK

Brigitte Labbe=P.F.
Dupont Beurrier
Resimleyen: Jacques Azam
Çeviren: Azade Aslan
Güneşçi Kitaplığı, 2017
40 sayfa, 11 TL.